SUOMEN EV. LUT. KIRKKO
EV. LUTH. KYRKAN I FINLAND
Kirkkohallitus
Kyrkostyrelsen

Kirkkohallituksen yleiskirje nro 19/2026 10.11.2026

Tilintarkastajan valinta valtuustokaudelle 2027-2030

Kirkkojärjestyksen 6 luvun 7 §:n mukaan kirkkovaltuusto tai yhteinen kirkkovaltuusto valitsee toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamista varten joko vähintään yhden varsinaisen ja yhden varatilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön. Seurakuntatalouden tilintarkastajana voi olla vain rekisteröity tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö.

Patentti- ja rekisterihallitus pitää tiintarkastajarekisteriä (prh.fi/fi/tilintarkastusvalvonta/tilintarkastajarekisteri.html). Tilintarkastajan ja varatilintarkastajan tulee olla JHT-tilintarkastaja. Tilintarkastusyhteisön on määrättävä päävastuulliseksi tilintarkastajaksi JHT-tilintarkastaja. Tilintarkastajalla on oltava edellytykset riippumattoman ja riittävän laajan tilintarkastuksen toimittamiseen. Jos edellytykset riippumattomaan tarkastukseen puuttuvat, tilintarkastajan on kieltäydyttävä vastaanottamasta tehtävää tai luovuttava siitä.

Tilintarkastajan valinta kuuluu uudelle, marraskuun seurakuntavaaleissa valitulle ja vuoden 2027 alusta toimintansa aloittavalle, kirkkovaltuustolle tai yhteiselle kirkkovaltuustolle. Nykyinen kirkkoneuvosto tai yhteinen kirkkoneuvosto voivat käynnistää tilintarkastuksen valintaprosessin, ja tarvittaessa toimeenpanna tarjouskilpailun jo vuoden 2026 aikana. Tilintarkastajan koko valintaprosessi voidaan hoitaa myös kevään 2027 aikana. Nykyiset tilintarkastajat tarkastavat vuoden 2026 tilinpäätöksen keväällä 2027 ja he joutuvat ottamaan kantaa myös tilikauden päättymisen jälkeisiin tapahtumiin, eikä seurakunta näin ollen joudu olemaan täysin ilman tilintarkastajaa ennen kuin uudet valitaan.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko
Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland
Kirkkohallitus / Kyrkostyrelsen

Eteläranta 8 / Södra kajen 8
PL 210 / PB 210
00131 Helsinki / Helsingfors

Vaihde / växel 09 180 21
kirkkohallitus@evl.fi / kyrkostyrelsen@evl.fi
evl.fi

Y-tunnus / FO-nr 0118950-33
IBAN: FI47 8000 1000 0676 87
BIC: DABAFIHH

Tilintarkastaja ja varatilintarkastaja vai tilintarkastusyhteisö

Tilintarkastajiksi valitaan joko yksi tai useampi varsinainen tilintarkastaja (henkilö) ja yksi tai useampi varatilintarkastaja (henkilö). Vaihtoehtoisesti seurakuntatalous voi valita tilintarkastusyhteisön. Käytännön kannalta suositeltavampaa on valita tilintarkastusyhteisö, koska se voi paremmin taata tilintarkastuksen jatkuvuuden osoittamalla seurakuntataloudelle uuden tilintarkastajan esim. mahdollisissa henkilövaihdostilanteissa. Tilintarkastusyhteisössä on laajaa osaamista, jota voidaan hyödyntää hallintoon, omaisuuteen ja talouteen liittyvissä usein monimutkaisissa tilanteissa.

Tilintarkastukseen varattava aika

Kirkkohallitus suosittelee, että pienimmissäkin seurakuntatalouksissa tarkastuspäiviä olisi vähintään kuusi.

Lakisääteisen tilintarkastuspalvelun hankintaa tulisi ajatella ensisijaisesti kokonaispalvelun hankintana eikä ennalta määriteltyjen tarkastuspäivien hankintana. Tarjouspyynnössä ilmoitettua tarkastuspäivien määrää voidaan käyttää tarjousten hintavertailun laskennallisena perusteena. Ilmoitettu päivien määrä ei kuitenkaan määritä tai rajoita lakisääteisen tilintarkastuksen tosiasiallista laajuutta. Tilintarkastus suoritetaan julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa, ja tilintarkastaja vastaa tarvittavan tarkastuksen laajuuden määrittämisestä.

Tilintarkastuksen kilpailutus

Tilintarkastuksen palveluhankinta tehdään hankintalain (1397/2016) mukaan, jos kansallinen kynnysarvo 60 000 euroa (alv 0 %) ylittyy. Tilintarkastajapalveluiden kilpailutuksessa arvioidaan koko valtuustokautta eli yhteenlaskettua neljän vuoden palkkiota. Siitä huolimatta tarkastuspalvelua hankittaessa seurakuntatalouden tulee noudattaa hyvän hallinnon periaatteita ja seurakuntatalouden omia hankintaohjeita.

Kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa hankintailmoitus on julkaistavassa sähköisessä julkaisukanavassa eli Hilmassa. Seurakuntataloudella on mahdollisuus ilmoittaa tilintarkastuksen hankinnasta Hilmassa, vaikka tarkastuspalvelun arvioitu hankintahinta olisi kansallista kynnysarvoa alempi.

Seurakuntatalous määrittelee tarjouspyynnössä ne valintakriteerit, joita se noudattaa tehdessään päätöstä tarkastuspalvelun hankinnasta. Valintakriteereiden mukaan tehtävän mahdollisen pisteytyksen perusteet on kerrottava tarjouspyynnössä. Yleiskirjeen liitteenä (Liite 1) on tarjouspyyntömalli, joka sisältää eri vaihtoehtoja tarjouksen sisällöstä ja valintakriteereistä. Seurakunnan tulee muokata sitä omien tarpeiden ja olosuhteiden mukaiseksi.

Seurakuntatalouksien tulee valitsemistaan valintakriteereistä riippumatta asettaa vain sellaisia valintakriteereitä, jotka ovat yksiselitteisiä, mitattavia ja hankinnan kannalta merkityksellisiä. Selkeät valintakriteerit mahdollistavat tarjoajien tasapuolisen kohtelun ja osaltaan hallinnollisesti oikein toteutetun palveluhankinnan.

Huomioitavaa tarjousten laatua koskevien valintaperusteiden määrittelyssä

Tilintarkastuspalvelun hankinnassa hinta-laatu-valintaperustetta käytettäessä kannattaa kiinnittää huomiota siihen, miten valintakriteerissä *"Tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön esittämän päävastuullisen tilintarkastajan kokemusmäärä seurakuntataloudesta sekä kirkon hallinnon ja talouden tuntemuksesta"* (liite 1, kohta 11) mainittu kokemusmäärä on tarkoituksenmukaisinta määritellä ja pisteyttää. Kokemusta olisi hyvä pelkkien työvuosien määrän sijaan arvioida relevantin kokemuksen ja kokemuksen ajankohtaisuuden kautta.

Tarjousvertailussa tarjousten laadun pisteytysperusteina ei suositella käytettäväksi päävastuullisen tilintarkastajan työosuuden määrää eikä tilintarkastajan fyysistä läsnäoloa koskevia vaatimuksia, koska ne eivät sellaisenaan mittaa tilintarkastuspalvelun laatua.

Vallitsevan oikeuskäytännön mukaan pelkkää referenssien lukumäärää ei voida käyttää tarjousten vertailuperusteena siten, että suurempi referenssimäärä tuottaa enemmän laatupisteitä. Referenssejä voidaan kuitenkin käyttää tarjoajan tai nimetyn henkilön riittävän kokemuksen osoittamiseen, kun referenssejä koskevat vaatimukset määritellään etukäteen. Referenssien vaatimusten toteutumisen osoittaminen on helpointa, jos tarjouspyynnön oheen liitetään erillinen kokemus-/referenssilomake, johon tarjoajia pyydetään täyttämään vertailussa tarvittavat tiedot.

Hanselin Tilintarkastuksen yhteishankintasopimus myös seurakuntatalouksien käytettävissä

Hansel on kilpailuttanut Tilintarkastuksen palvelut 2025 (DPS). Kyseessä on dynaaminen hankintajärjestelmä, johon ei ole tarvinnut etukäteen liittyä ja johon hyväksytään tilintarkastusyhteisöjä koko sen keston ajan. Kilpailutus tehdään sopimukseen valittujen tilintarkastusyhteisöjen kesken ns. minikilpailutuksena.

Tilintarkastuspalvelujen erityisluonteen vuoksi hankinnassa ei lähtökohtaisesti edellytetä JYSE 2025 Palvelut -ehtojen soveltamista. Erityisesti kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa tarjous, hankintapäätös ja toimeksiantokirje voivat muodostaa sopimuskokonaisuuden. Jos JYSE-ehtoja käytetään, niiden suhde toimeksiantokirjeeseen ja asiakirjojen etusijajärjestys määritellään siten, etteivät ehdot ole ristiriidassa tilintarkastajan lakisääteisten tai ammatillisten velvollisuuksien kanssa.

Lisäksi Hanselin verkkopalvelussa on käytettävissä Kisa-apuri, joka on tarkoitettu kansallisen kynnysarvon 60.000 euroa (alv 0 %) alittaviin hankintoihin. Palveluun kirjautumalla voit tarkistaa, mitkä tilintarkastusyhteisöt ovat tällä hetkellä käytettävissä näissä kansallisen kynnysarvon alittavissa pienhankinnoissa sekä toteuttaa tilintarkastuksen kilpailutuksen. Kisa-apurin kautta voit lähettää tarjouspyynnöt järjestelyyn kuuluville Hanselin sopimustoimittajille.

Hanselin minikilpailutuksia varten tarvittavat tarjouspyyntömallit ja sopimuspohjat löytyvät Hanselin kisa-apurista. Jotta saatte näkyviin kaikki tiedot, pitää olla kirjautuneena Hanselin sivustolle.

Linkki sopimukseen Tilintarkastuksen palvelut 2025–2031:
Hansel - Tilintarkastuksen palvelut 2025 (00692) - Yleistiedot

Linkki Hanselin kisa-apuriin:
Hansel - Kisa-apuri kilpailuttaa kanssasi

Kirkon palvelukeskuksen järjestelmät

Seurakuntatalouden tulee mainita tarjouspyynnössään, että Kipan palvelutuotanto sisältää osto- ja myyntilaskujen sekä käyttöomaisuus- ja pääkirjanpidon prosessit, ja lisäksi

palkkahallinnon sekä maksuliikenteen prosessin. Palvelutuotannon näkökulmasta keskeisimmät tietojärjestelmät ovat SAP (kirjanpito, osto- ja myyntireskontra), M2 (matka- ja kululasku), Populus (palkanlaskenta) sekä Nomentia Cash Management.

ISAE varmennuslausunto

Kirkkohallitus hankkii Kipan asiakasorganisaatioiden ja niiden tilintarkastajien käyttöön ulkopuolisen asiantuntijan suorittaman ISAE 3402 -standardin mukaisen varmennuslausunnon riippumattomalta asiantuntijalta. Lausunto toimitetaan alkuvuodesta kaikille asiakasseurakunnille. Lausunto kattaa kaikki Kipan keskeiset kirjanpidon ja palkanlaskennan prosessit sekä järjestelmäkontrollit. Yleiskirjeen liitteenä (liite 2) on kuvaus mainitusta varmennuslausunnosta, joka tulee liittää tarjouspyyntöön. Myös ne seurakuntataloudet, jotka valitsevat tilintarkastajan ilman kilpailutusta, toimittavat varmennuslausunnon tilintarkastajansa käyttöön. Tilintarkastaja arvioi lausunnon sisällön ja kattavuuden perusteella, missä määrin Kipan prosesseihin ja kontrolleihin kohdistuvia tilintarkastajan omia tarkastustoimenpiteitä tarvitaan.

ISAE eli *International Standard on Assurance Engagements* on kansainvälinen standardi varmennustoimeksiantojen suorittamiseen. Varmennus tarkoittaa jonkin toisen toteuttaman asian tarkastamista ja lausunnon antamista. Käytännössä ISAE-lausuntoa voi verrata tilintarkastuslausuntoon.

Lisätiedot:
taloussuunnittelupäällikkö Johanna Simpanen, johanna.simpanen@evl.fi tai
puhelin 050 4323 323.

Kirkkohallitus

Niilo Pesonen
kansliapäällikkö

Noora Allenius
kirkkoneuvos

Liitteet

Liite 1 Tarjouspyyntömalli hallinnon ja talouden tarkastuspalveluista seurakunnalle
Liite 2 Liite seurakuntatalouksien tilintarkastuskilpailutukseen

ISSN 1797-0326